

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 5 від «29» лютого 2024 р.)

Ф-КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
для здобувачів ступеня бакалавра
за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»
за спеціальністю 054 Соціологія

УХВАЛЕНО:

Вченою радою ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 7 від 19 лютого 2024 р.)

Київ – 2024

Вступ

Вибір навчальних дисциплін відбувається виключно через спеціалізовану інформаційну систему Університету my.kpi.ua.

Протягом першого тижня березня завідувачі випускових кафедр за участі науково-педагогічних працівників факультету організують презентації вибіркового навчальних дисциплін, сертифікатних програм та роз'яснення для здобувачів ВО правил вибору навчальних дисциплін. За необхідності кураторами груп та НПП надаються відповідні консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії. Студенти першого (бакалаврського) РВО протягом перших двох тижнів березня здійснюють вибір навчальних дисциплін з Ф-каталогу на наступний навчальний рік.

Здобувач ВО в межах кількості дисциплін факультетського (міжфакультетського) Ф-каталогу може обрати дисципліни як із факультетського (міжфакультетського) Ф-каталогу, так і з кафедрального Ф-каталогу будь-якої кафедри факультету незалежно від рівня вищої освіти (бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий), на якому він навчається, за умови дотримання пререквізитів відповідних дисциплін. При цьому допускається незначна відмінність за обсягом навчальних занять дисциплін різних РВО та для різних спеціальностей. Нормативна чисельність здобувачів ВО у групах для вивчення обраних дисциплін складає 20-30 студентів для бакалаврського РВО.

У разі неможливості формування навчальних груп нормативної чисельності для вивчення певної вибіркової дисципліни здобувачам ВО надається можливість протягом першого тижня квітня (для студентів бакалаврського РВО здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп. Кафедра, яка забезпечує викладання такої вибіркової дисципліни, може надати можливість вивчати обрану дисципліну за допомогою індивідуальних консультацій, з використанням змішаної форми навчання тощо. Допускається вивчення обраних дисциплін Ф-каталогів у групах чисельністю меншою, за нормативну: 1) якщо дисципліну обрали усі здобувачі ВО, які навчаються за відповідною ОП; 2) якщо викладання дисципліни у групі меншої чисельності не спричинятиме перевищення максимального навчального навантаження НПП кафедри, встановленого законодавством. За бажанням здобувача ВО, який обрав певну вибірково дисципліну, допускається його/її приєднання до групи, якій викладається ця дисципліна в рамках іншої освітньої програми, в тому числі, на іншому факультеті. Відповідне рішення щодо дисциплін, які викладаються на факультеті, ухвалюється деканом факультету. Щодо дисциплін, які викладаються на іншому факультеті (інституті), відповідне рішення ухвалюється деканом факультету за згодою декана того факультету (директора інституту), кафедра якого забезпечує викладання цієї дисципліни.

При цьому здобувач ВО, який обрав таку дисципліну, має письмово погодитись із можливими незначними змінами в обсязі дисципліни, формі і обсязі навчальних занять, формі семестрового контролю. Здобувач ВО не може двічі обрати одну й ту ж саму навчальну дисципліну. Якщо здобувач ВО не зміг обрати дисципліни вчасно з поважної причини або з такої ж причини помилився при виборі, він може здійснити (змінити) вибір дисципліни, звернувшись до деканату не пізніше, ніж за два місяці до початку навчальних занять з відповідних дисциплін. Обрані здобувачем ВО навчальні дисципліни зазначаються у його індивідуальному навчальному плані.

ВИБІРКОВІ освітні компоненти

1. Комп'ютерний аналіз соціологічної інформації
2. Порівняльні дослідження в соціології
3. Вибіркове дослідження в соціології
4. Соціологія маскулінності та фемінності
5. Соціологія професійного успіху
6. Соціологія етнічних конфліктів
7. Соціальна статистика
8. Демографія
9. Аналіз соціальних мереж
10. Медіація у врегулюванні конфліктів
11. Політика, технології і наука
12. Соціологія інновацій та конфлікту
13. Якісні методи соціологічного дослідження
14. Сучасні теорії миру та конфліктів
15. Сучасні теорії та практики миротворення
16. Соціологія безпеки та розвитку особистості
17. Електоральні процеси та конфлікти
18. Конфлікт на Донбасі: причини, наслідки, шляхи вирішення
19. Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів
20. Соціологія девіантної поведінки
21. Соціологія конфлікту поколінь в умовах прискорення технологічних змін
22. Друга хвиля глобалізації: конфлікти внутрішньоособистісні та міжособистісні – соціологічні контексти
23. Соціальна справедливість та проблема ресурсної нерівності
24. Соціологія цінностей
25. Світова політика і міжнародні відносини
26. Паблік рілейшнз та кризові комунікації
27. Соціологія рекламної та PR-діяльності
28. Ненасильницьке спілкування: міждисциплінарний підхід і реальна конфліктність
29. Глибинні інтерв'ю та фокус-групи у соціологічних дослідженнях конфліктів
30. Contemporary Sociological Theories

Дисципліна	Комп'ютерний аналіз соціологічної інформації
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	4 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.соц.н. Коржов Геннадій Олександрович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з соціології та/або політології, математичної статистики, обробки та аналізу числової інформації (напр., знання програми Excel).
Що буде вивчатися	– Принципи та алгоритми кількісного аналізу емпіричних даних. – Використання спеціалізованого програмного забезпечення в процесі аналізу соціальної інформації. – Процедури перевірки пояснювальних (каузальних) гіпотез. – Аналіз даних з використанням багатовимірних методів (регресійного, факторного, кластерного, дисперсійного, дискримінантного аналізу тощо). – Підготовка та написання аналітичних текстів (звітів) на основі самостійно проведеного аналізу числових даних. – Графічна презентація результатів аналізу. – Статистична експертиза та змістова інтерпретація отриманих результатів.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію стає життєво необхідною компетентністю для кожного свідомого громадянина та освіченої людини. Розуміти, що стоїть за тими чи іншими цифрами, чи дійсно вони є об'єктивним відображенням соціальних реалій, - завдання, яке має вирішувати кожний, щоб робити правильний вибір, розумно планувати своє життя і не ставати об'єктом цинічних маніпуляцій. Фактично кожному високо кваліфікованому фахівцеві доводиться працювати з великими обсягами різноманітної інформації. На заняттях ви дізнаєтеся, як можна ефективно та із задоволенням здійснювати аналіз кількісних даних, як стати активним і компетентним користувачем соціально значущої інформації, здатним до критичного та творчого сприйняття фактів.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Практичним вмінням та навичкам роботи з різноманітною числовою інформацією, яка характеризує соціальні структури, процеси та явища. Здатності застосовувати спеціалізовані програми для створення власних баз даних і роботи з готовими великим масивами соціальної інформації, які є доступними в Інтернеті. Базовим вмінням і навичкам обробки та аналізу статистичних і соціологічних даних. Здатності критично та творчо працювати з великими масивами інформації, відкривати приховані соціальні зв'язки та закономірності, вміти окремі факти соціальної реальності побачити крізь призму більш широких соціально-культурних і суспільно-політичних процесів.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти зможуть більш ефективно використовувати розмаїту числову інформацію про різні сфери життя (економічні, фінансові, соціальні, демографічні, політичні процеси, погляди, установки та цінності людей, свідомість та поведінку тих чи інших груп тощо) в своїй професійній діяльності та повсякденному житті. Це сприятиме не тільки більш усвідомленому та креативному використанню інформації, покращенню

	навичок із її збирання, обробки, перетворення, модифікації, аналізу та інтерпретації, але і отриманню нових компетентностей, які допоможуть впевненіше почуватися на ринку праці. На заняттях ви дізнаєтеся, як можна ефективно та із задоволенням здійснювати аналіз кількісних даних, як стати активним і компетентним користувачем соціально значущої інформації, здатним до критичного та творчого сприйняття фактів.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації), лабораторні роботи.
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Порівняльні дослідження в соціології
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	4 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.соц.н. Коржов Геннадій Олександрович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з соціології та/або політології та/або психології.
Що буде вивчатися	– Компаративний (порівняльний) метод дослідження культур, країн і регіонів. – Різні типи порівняльних досліджень: порівняння безлічі випадків, порівняння декількох випадків і кейс-стаді в порівняльній перспективі. – Методологічні проблеми досягнення еквівалентності даних в порівняльних дослідженнях. – Історико-соціологічні порівняння: сутність та приклади застосування (звичаї та цінності, типи суспільств, демократія і нерівність). – Крос-секційна та лонгітюдна стратегія (дизайн) дослідження. – Приклади класичних порівняльних досліджень: теоретико-методологічне обґрунтування, гіпотези, результати та висновки. Україна на фоні інших суспільств: схоже та відмінне.
Чому це цікаво/треба вивчати	Останнім часом в суспільних науках спостерігається тренд до все більш широкого застосування порівняльного підходу, який надає можливість отримати знання, яке є більш надійним і придатним для широких узагальнень. В умовах глобалізації та посилення взаємозалежності між країнами та народами, потреба в розумінні того, в чому вони схожі, а в чому – відмінні, стає не просто виявом природної людської допитливості, але й життєво необхідним знанням. В рамках запропонованої дисципліни студенти матимуть можливість зрозуміти, яким чином планується та проводиться порівняльне дослідження, які результати дозволяє отримати, як допомагає виявити схоже та відмінне, в чом його можливості та обмеження. Розгляд конкретних порівняльних досліджень на

	багатоманітні теми продемонструє, наскільки цікавим та плідним є цей напрям наукових пошуків. Студенти дізнаються, що об'єднує українців з іншими країнами та культурами, які цінності та життєві настанови ми поділяємо з представниками європейських країн. Порівняльні дослідження дозволили виявити такі закономірності суспільного життя, які є спільними для багатьох країн, об'єднаних певною моделлю інституційних зв'язків і рівнем розвитку, і водночас не лежать на поверхні, є прихованими.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знанням теоретико-методологічних засад організації та проведення порівняльних досліджень; основних результатів міжнародних порівняльних досліджень за участю України, в тому числі Європейського соціального дослідження, ESS; Світового дослідження цінностей, WVS; Програми міжнародного соціального дослідження, ISSP; практичним вмінням та навичкам роботи з використання порівняльних показників, індикаторів, індексів і рейтингів, а також з вибудовування міжкультурної комунікації.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Засвоївши дану дисципліну, студенти розширять свій науковий світогляд, з більшою увагою та зацікавленістю спостерігатимуть за міжкультурними та міжнаціональними відмінностями, зможуть більш гармонійно вибудовувати взаємини з представниками інших народів. Ці компетентності стануть в нагоді як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності. Зокрема, в умовах все більшої відкритості нашого соціуму і зростання мобільності контакти з людьми інших культур стають все частішими та інтенсивнішими, але автоматично не стають більш злагодженими. Праця та навчання в інтернаціональних колективах вимагає більшою толерантності, розуміння образу життя, культури, традицій та цінностей Іншого. Водночас, знайомство з науково обґрунтованими даними та аналітичними моделями сприятиме розвінчанню штучно створюваних чи роздмухуваних відмінностей, наслідком яких часто стають ксенофобія, конфлікти, чи навіть війни та геноцид.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації), лабораторні роботи.
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Вибіркове дослідження в соціології
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	4 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.соц.н. Коржов Геннадій Олександрович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з соціології та методів соціологічного дослідження.
Що буде вивчатися	– Вибірковий метод: переваги та обмеження. – Типи вибірок : випадкові та не випадкові. – Стратифікована (районована) і гніздова (кластерна) вибірки. – Похибки вибіркового дослідження.

	– Використання вибіркового методу в різного роду дослідженнях. – Формування вибірки для важкодоступних груп. – Вибірковий метод в онлайн-дослідженнях.
Чому це цікаво/треба вивчати	Останнім часом в різних сферах професійної діяльності все частіше для отримання науково обґрунтованої інформації вдаються до проведення емпіричних досліджень із застосуванням вибіркового методу. В чому сутність цього методу, чому він отримав широке розповсюдження в різних науках? Що таке вибірка і як її правильно побудувати? Як виникають похибки вибірки і як їх зменшити або взагалі уникнути? Наскільки точно можна спрогнозувати результати виборів на основі опитування невеликої частини громадян? Яким результатам опитувань можна довіряти і як не стати жертвою маніпуляцій або відвертої неправди? Яким чином можна дослідити життя людей із важкодоступних груп, напр., нелегальних мігрантів, членів тоталітарних сект, хворих на СНІД, геймерів або гомосексуалів? Ці та багато інших питань, пов'язаних з організацією, плануванням і проведенням вибірових досліджень, будуть в центрі уваги даного навчального курсу.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Вміння формувати репрезентативну вибірку сукупність у дослідженнях базового рівня складності, розраховувати обсяг вибіркової сукупності при різних способах відбору, формувати нерепрезентативну вибірку сукупність відповідно до мети дослідження та дослідницьких запитань, будувати та реалізовувати вибірку для важкодоступних груп і категорій дослідження, розробляти та впроваджувати вибірконе дослідження онлайн.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти зможуть розробляти та реалізовувати вибірконе дослідження в різних сферах життя і з використанням різних методів збирання інформації (анкетування, інтерв'ю, фокус-групові дискусії, спостереження, контент-аналіз тощо). Навчальний курс буде корисним не тільки студентам, які в майбутньому самостійно проводитимуть вибірконе дослідження на професійному рівні, але й представникам інших спеціальностей, допомагаючи їм краще розбиратись в розмаїтій суспільно-політичній інформації та навчитись провести власне дослідження із застосуванням вибірки, напр., онлайн-опитування або аналіз соціальних мереж. Знайомство з принципами та алгоритмами побудови вибірки дозволить майбутнім фахівцям різних підрозділів та організацій при замовленні подібних досліджень краще розумітись на їх особливостях, можливостях і обмеженнях, точніше формулювати свої очікування та завдання для соціологів.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації), лабораторні роботи.
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія маскулітності та фемінності
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	3 / весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська

Викладач	Доцент, к.філос.н. Коломієць Тетяна Володимирівна
Кафедра	соціології
Вимоги до початку вивчення	Знання з основ історії, філософії, соціології.
Що буде вивчатися	Соціальні стереотипи, роль суспільства у формуванні стереотипів маскулінності (чоловічності) та фемінності (жіночності), прояви маскулінності та фемінності у різних сферах суспільства (культура, політика, право, релігія), чоловічі та жіночі студії, фемінізм.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення навчальної дисципліни «Соціологія маскулінності та фемінності» висвітлює формування стереотипів маскулінності та фемінності, їх вплив на суспільні відносини та надає відповідь на питання: чи варто «боятися» фемінізму.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знання: -основних теорій соціалізації, на основі яких формуються соціальні конструкти маскулінності та фемінності; -сучасних стратегій і тактик конструювання та прояву маскулінності та фемінності в різних сферах суспільного життя; Уміння: -знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел стосовно конструювання маскулінності та фемінності; – ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, пов'язані з реалізацією рівних прав і можливостей чоловіків і жінок у суспільстві;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення навчальної дисципліни «Соціологія маскулінності та фемінності» дозволить моделювати алгоритми своєї поведінки з урахуванням принципу забезпечення ефективною і повною реалізацією прав і можливостей чоловіків та жінок; реалізовувати сучасні стратегії врегулювання соціальних конфліктів, пов'язаних з репрезентаціями і проявами маскулінності та фемінності на всіх рівнях суспільних відносин.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабуси, РСО, методичні рекомендації, презентації лекцій.
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія професійного успіху
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / семестр	3 / весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	соціології
Викладач	Доцент, к.філос.н. Коломієць Тетяна Володимирівна
Вимоги до початку вивчення	Знання з основ історії, філософії, соціології.
Що буде вивчатися	Професійна кар'єра, професійний успіх, моделі побудови успішної професійної кар'єри, фріланс як нова форма реалізації професійного успіху, планування професійної кар'єри і професійного успіху.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення навчальної дисципліни «Соціологія професійного успіху» дозволяє більш виважено підійти до процесу працевлаштування, вміти аналізувати і адаптуватися до потреб сучасного ринку праці, успішно вибудувувати свій особистісний бренд.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знання: - історичних трансформацій поняття «успіху», «професійного успіху», знання основних факторів, що сприяють професійному успіху; - концептуальних соціологічних підходів, що лежать в основі формування стратегій і тактик професійного успіху та професійної кар'єри; Уміння: - знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел стосовно професійної самореалізації та професійного успіху; – ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, пов'язані з професійною самореалізацією;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення навчальної дисципліни «Соціологія професійного успіху» дозволить ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, пов'язані з кризами професійної самореалізації; моделювати алгоритми своєї поведінки з урахуванням мінливості ринку праці; використовувати набуті знання в повсякденних соціальних практиках, пов'язаних з досягненням професійного успіху.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, методичні рекомендації, презентації лекцій.
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія етнічних конфліктів
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4/весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач, Василець Ольга Іванівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з політології, соціології, філософії, історії, правничих студій, психології, конфліктології, основ демографії, теорій модернізації, нормативних освітніх компонентів циклу загальної підготовки.
Що буде вивчатися	– Сутність міждисциплінарної взаємодії між соціологією, етнологією, конфліктологією та культурною антропологією при використанні їх концептів для вирішення конфліктів у сучасних суспільствах, найбільш небезпечних для сталого розвитку та позначених етнічно. – зміни у ціннісному світі сучасної людини, питання її ідентичності, прогнози щодо соціальної поведінки людини у різних спільнотах. – Безпека у світі різноякісних трансформацій, стрес-рівновага та спроможність до дії, як і утримання від неї – Взаємовпливи раціонального та емоціонального вимірів інтелектуального розвитку, адаптивних та перетворювальних здатностей особи – Ресурсна парадигма у розгляді сучасних форматів існування людського, соціального та культурного капіталів.
Чому це цікаво/треба вивчати	Для того, аби вміти здійснювати критичний аналіз фейкових новин, інформаційних вкидів, використання мови ворожнечі як джерела мотивації до етнічних зіткнень, бо це є шансом для набуття власної суб'єктності та суб'єктності тими, хто є у цьому зацікавленим (for all who need concern) . Можливість правдивого бачення зміни політичних режимів як чинника дестабілізації суспільних структур і рухів: досліджувати і коректувати конфліктні виміри етнічних взаємин.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Прогнозуванню та попередженню зіткнень у форматах керованого хаосу і розповсюдження перетворених форм миротворчої діяльності (прикриття діяльності ТНК і ПВК аж до геноциду включно). Практиці системного критичного мислення, протидії провокаціям з боку популістів та харизматиків, рефлексії щодо причин та наслідків зроблених виборів.
к можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Бути спроможним спиратися на знання історії, теоретико-методологічного підґрунтя та сучасних особливостей способів виокремлення іншого як чужого, і політичної ідентифікації шляхом використання етнічних стереотипів. Усвідомлювати зв'язок власного дискурсу із науковими традиціями та здобутками інтелектуалів інших країн та часів. Уміння аргументовано окреслювати поле дискусій навколо дефініції термінів “етнос”, “нація”, “народ”, “ “етнічна група”, “етнографічна група”, “етнічна меншина”; поширюючи власну усвідомленість щодо залежності етносоціологічних розвідок і дотичних до них дисциплін, як принципово контекстно конфліктних, від сучасних політичних реалій та боротьби ідеологій.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації).

Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціальна статистика
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4 весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Професор, д.пед.н., Панченко Любов Феліксівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання та уміння з статистичних методів аналізу даних
Що буде вивчатися	– основні категорії та поняття статистичної науки – історію становлення статистики як науки – основні етапи статистичного дослідження – сутність статистичних закономірностей – особливості оцінки розвитку різних галузей соціальної статистики (статистика населення, освіти, охорони здоров'я тощо) – можливості комп'ютерних засобів та ресурсів Інтернет для аналізу даних соціальної статистики та їх візуалізації
Чому це цікаво/треба вивчати	Щоб розуміти процеси, які відбиваються у суспільстві, щоб бути статистично грамотним фахівцем та громадянином, який критично сприймає інформацію з різних джерел та може приймати рішення, які керуються даними.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– всебічно й неупереджено розглядати соціально-демографічні явища – коректно застосовувати терміни й поняття статистики – коректно використовувати статистичні методи до аналізу соціальних явищ та процесів – критично оцінювати інформацію з різних джерел – впевнено використовувати статистичні ресурси України, Європи та світу – використовувати середовища Excel, SPSS, R для аналізу даних соціальної статистики
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– застосовувати набуті знання та навички для проведення досліджень у майбутній професійній та науковій діяльності із використанням комп'ютерних засобів та сервісів Інтернет
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, комп'ютерний практикум, презентації лекцій
Форма проведення занять	Лекції, комп'ютерний практикум
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Демографія
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4 весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Професор, д.пед.н., Панченко Любов Феліксівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання та уміння з статистичних методів аналізу даних
Що буде вивчатися	– основні категорії та поняття демографії – історія становлення демографії як науки – методологія та методика демографічного аналізу – відтворення населення як єдність демографічних процесів – можливості комп'ютерних засобів та ресурсів Інтернет для аналізу демографічних процесів та структур
Чому це цікаво/треба вивчати	Щоб розуміти процеси, які відбуваються у світі та суспільстві, головні тенденції розвитку населення планети в цілому та в окремих країнах, щоб розуміти та прогнозувати розвиток населення на майбутнє.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– всебічно розглядати демографічні явища – коректно застосовувати терміни й поняття демографії – коректно використовувати статистичні методи до аналізу демографічних процесів та структур – впевнено використовувати демографічні ресурси України, Європи та світу – вільно використовувати середовища Excel, SPSS, R, Tableau для аналізу та візуалізації даних демографічної статистики
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– вільно орієнтуватися в соціально-демографічних проблемах України, Європи, світу – застосовувати набуті знання для аналізу даних в майбутній професійній та науковій діяльності – розуміти тенденції та особливості розвитку демографічних процесів та структур в Україні
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, комп'ютерний практикум, презентації лекцій
Форма проведення занять	Лекції, практичні, комп'ютерний практикум
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Аналіз соціальних мереж
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	3 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Професор, д.пед.н., Панченко Любов Феліксівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання та уміння з статистичних методів аналізу даних, загальної соціології, методології та методів соціологічних досліджень
Що буде вивчатися	напрямки аналізу соціальних мереж в соціальних та поведінкових науках, публічному управлінні, економіці тощо мережеві дані представлення соціальних мереж у вигляді графів та матриць вимірювання мереж (розрахунки параметрів окремих вузлів, мережі в цілому) структурний аналіз (виявлення клік, компонентів, мостів тощо) комп'ютерні технології аналізу та візуалізації соціальних мереж (Gephi, пакети R, моделі NetLogo)
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому, що попит на вміння аналізувати та інтерпретувати дані соціальних мереж, орієнтовані на різні предметні галузі, такі як соціологія, антропологія, соціальні комунікації, охорона здоров'я, політологія, публічне адміністрування, маркетинг, економіка, психологія, освіта, кримінологія тощо надалі зростає. Дослідження охоплюють мікро-, мезо- та макрорівні аналізу: персональні системи соціального та медичного забезпечення; групи дітей, учнів, студентів; поведінку сусідів, участь громади; колективи підприємств, добровільні об'єднання, громадські рухи, військові взводи, терористичні осередки, основні напрямки міжнародних відносин: торгівля, допомога, війна та мир.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– всебічно розуміти мережеві феномени, фокусуючись при цьому на мережах шкіл, університетів, фірм, організацій, історичних подій, економічних транзакцій, онлайн спільнот, епідеміології тощо. – використовувати комп'ютерні середовища Gephi, R та ін. для аналізу мережевих даних
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– створювати моделі мереж та процесів, що там відбуваються, вивчати їхні статистичні та структурні властивості, взаємозв'язок акторів, прогнозувати поведінку мереж, яка визначається зміною структурних властивостей. – вільно орієнтуватися в комп'ютерних засобах аналізу соціальних мереж – застосовувати набуті знання для аналізу мережевих даних в майбутній професійній та науковій діяльності – розуміти тенденції розвитку соціальних мереж
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, комп'ютерний практикум, презентації лекцій
Форма проведення занять	Лекції, комп'ютерний практикум
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Медіація у врегулюванні конфліктів
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	3 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	канд. філ. н., доцент Коломієць Т.В.
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з політології, соціології, теорії і практики переговорів, психології конфлікту, теорії і історії врегулювання конфліктів.
Що буде вивчатися	– Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів. – Моделі, стадії та техніки медіації. – Психологія в медіації. – Основні компоненти переговорів, стадії ведення. – Медіація у вирішенні політичних конфліктів. – Конфлікт і медіація. – Перспективи розвитку медіації в Україні.
Чому це цікаво/треба вивчати	На данні час медіація широко використовується у світі. Медіація, як один з видів альтернативного вирішення спорів стає невід'ємною складовою соціальної і правової культури суспільства. Основні принципи медіації такі як, неупередженість, конфіденційність та добровільність дають змогу у процесі вирішення конфлікту прийти к консенсусу з максимальним урахування бажань та вимог конфліктуючих сторін.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність, виявляти соціальну проблематику суспільно-політичних процесів. Виявляти та діагностувати соціальні конфлікти, розробляти комплексну програму профілактики та попередження конфліктів у суспільстві.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти використовуючи принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, зможуть попереджати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та освітніх технологій. За допомогою набутих знань студенти можуть приймати участь у процедурі медіації в якості медіатора.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації, практичні кейси).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Політика, технології і наука
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	3 весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач, к.політ.н, Якубін Олексій Леонідович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з наукових досліджень та історії науки
Що буде вивчатися	– наука, техніка, знання в суспільстві та вплив на них політики – джерела сучасної науки; наука як соціальний інститут і система ідей – Політика щодо науки та вплив політики на науково-технічні інновації – Вплив воєн на науковий прогрес, ключові дебати – наука в “дзеркалі” громадської думки
Чому це цікаво/треба вивчати	Подібні дисципліни, як Society, Science and Technology (SST) вивчаються у всіх провідних університетах світу – від MIT до Берлінського університету. І в першу чергу серед представників точних та природничих наук. Соціальні дослідження науки і техніки – це питання і відповіді на тему – як формується «знання», «факти», «об’єктивність» в контексті суспільних практик. Це формування розуміння як наука і техніка впливають на суспільство, і навпаки. І як це досліджувати. І до чого призводить. І як це впливає на політику.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Практичним навичкам аналізу та синтезу щодо науки, техніки та інновацій через огляд соціально-політичних досліджень в царині причин, наслідків та перспектив розвитку науки та техніки, як соціальних практик та інститутів. Розробляти власні рефлексії щодо їх подальшого розвитку, функціонування в суспільстві, поширенні.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти зможуть досліджувати феномени науки і техніки у порівняльно-історичній ретроспективі, вирізняти їх особливості серед інших соціальних інститутів та поведінкових практик. Дані компетентності можуть бути корисними у роботі в дослідницькому секторі, в університетах, аналітичних центрах, міжнародних організаціях, технологічних компаніях тощо.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія інновацій та конфлікту
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / семестр	3 / весняний
Викладач	Старший викладач, к.політ.н, Якубін Олексій Леонідович
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та історії соціології
Що буде вивчатися	- типологія інновацій - соціологічні підходи до вивчення інновацій - інноваційний процес; інноваційні системи - хто такий інноватор? Соціологічні концептуалізації - інноваційні стратегії
Чому це цікаво/треба вивчати	Інновації часто сприймаються, як суто технологічний момент. Але в першу чергу – поширення чогось нового – це поширення не у «вакуумі», а в суспільстві. Соціальний характер інновацій раніше часто ігнорувався. Цей курс буде виправляти ці лакуни. Він зосередиться на теоретичному і методологічному вивченні поширення інновацій, в тому числі як процесі конфлікту між «старим» і «новим», на їх різноманітних формах та типологіях.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Теоретико-методологічні інструменти аналізу створення, функціонування, поширення інновацій – від розуміння процесів дифузії, її циклічності, інституційних розбудови, соціального підприємництва, акторно-мережевого підходу і закінчуючи процесами перемовин для вирішення конфліктів, як інновативного процесу.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Студенти володітимуть методологічними компетентностями у виявленні інновацій, як технологічних, так і соціальних. Вмітимуть розуміти інновативні процеси, як конфліктні, але водночас і кооперативні. Набуті знання можуть бути корисними для формування пропозицій, дизайну поширення окремих інновацій, проведення перемовин, прогнозування розвитку цих процесів, сприянню інститутобудівництву.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Якісні методи соціологічного дослідження
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4 весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач, к.політ.н, Якубін Олексій Леонідович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та історії соціології
Що буде вивчатися	- проектування якісного дослідження - основні методи аналізу тексту та дискурсу - інтерпретація даних обґрунтованою теорією - етнографічний підхід в якісних дослідженнях - опис в якісних дослідженнях - інституційний аналіз - презентація результатів якісного дослідження
Чому це цікаво/треба вивчати	Якісна методологія соціальних досліджень – це можливість розуміння, як збирати дані, та їх аналізувати не завжди спираючись на «цифру». А відштовхуючись від «змістів». Це дисципліна, яка буде формувати не лише вміння застосовувати методи, але й дослідницьку культуру у студента. Методологічну уяву. Розуміння як поєднувати якісні методи разом з кількісними, і як вибудовувати власне дослідження, його дизайн.
Чому можна навчитися (результати навчання)	В фокусі вивчення буде знаходитися арсенал ключових методів, технік та процедур якісних соціальних досліджень. Від розбирання самих дослідницьких інструментів, до їх використання у пілотних дослідженнях, а також вмінь їх поширити.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти володітимуть підходами, методами, техніками якісних соціологічних досліджень в достатньому обсязі для розуміння вже існуючих досліджень, рефлексії щодо них, так і для планування дизайну, презентації власних дослідницьких проєктів. Ці компетентності будуть корисними в дослідницьких, маркетингових компаніях, в державному секторі, сфері громадських і міжнародних організацій, політичних та медійних проєктах тощо.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Сучасні теорії миру та конфліктів
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	2 осінній
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.політ.н, Багінський Андрій Владиславович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та/або з політичної науки
Що буде вивчатися	– сучасні теорії миру, конфліктів, гібридних та локальних воєн – міжнародна та світова політика у врегулюванні конфліктів – особливості сучасних миротворчих операцій та різноманітних форм миротворчості – заходи постконфліктного відновлення країни – основи медіації та роль посередника у врегулюванні конфліктів
Чому це цікаво/треба вивчати	Щоб зрозуміти шляхи подолання наслідків конфліктів і насилля і жити у безпечному середовищі.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– Знання соціологічних теорій конфлікту, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх управління та попередження. – Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації. – Уміння володіти методиками представлення і захисту своїх дослідницьких результатів – Уміння аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію – Уміння використовувати принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, попереджувати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та освітніх технологій
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– Застосовувати основні теоретичні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, основні поняття миротворчості у професійній діяльності. – Використовувати досвід проведення групових дискусій щодо теоретичних положень миротворчості та врегулювання конфліктів. – Вміти виокремлювати особливості сучасної системи міжнародних відносин та світового порядку як факторів соціально-політичних конфліктів. – Вміти розробити аналітичну карту конфлікту з урахуванням соціальних його причин. – Вміти здійснювати критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру. – Здатність виокремлювати основні проблеми, що постають перед державою та громадянським суспільством при вирішенні конфлікту. – Вміти формулювати переговорну позицію під час вирішення конфлікту. – Знати взаємозв'язків між механізмами миротворчості, миробудівництва та демократизації. – Здійснювати проектування дослідження соціальних аспектів сучасних

	конфліктів. – Вміти застосовувати положення сучасних теорій конфлікту та миру до аналізу війни на Донбасі.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, навчальний посібник.
Форма проведення занять	Лекції, семінари, дискусії, імітаційні вправи
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Сучасні теорії та практики миротворення
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4 весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Викладач	Доцент, к.політ.н, Багінський Андрій Владиславович
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.політ.н, Багінський Андрій Владиславович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та/або з політичної науки
Що буде вивчатися	– сучасні теорії миру – особливості діяльності ООН на сучасному етапі – сутнісні риси міжнародних миротворчих операцій та заходів з підтримання миру – характеристик “ліберального миру” та його критичних оцінок – особливостей впровадження “правосуддя перехідного періоду” – функцій медіації у мирних процесах – альтернативних способів миробудівництва
Чому це цікаво/треба вивчати	Щоб зрозуміти основи розбудови мирного та безпечного життя.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– Знання соціологічних теорій конфлікту, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх управління та попередження. – Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації. – Уміння володіти методиками представлення і захисту своїх дослідницьких результатів – Уміння аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію – Уміння використовувати принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, попереджувати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та освітніх технологій
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	– Застосовувати основні теоретичні підходи до розуміння миру та миротворчої діяльності в експертній діяльності. – Аналізувати миротворчої діяльності ООН та міжнародних організацій

(компетентності)	в Україні. – Вміти вести перемовини з міжнародними партнерами – Знати засади успішної медіації між сторонами протистояння. – Здатність здійснювати конфліктний менеджмент, забезпечувати відновлення громад та громадян. – Здійснювати дослідження та консалтингову діяльність у сфері миробудівництва.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, навчальний посібник.
Форма проведення занять	Лекції, семінари, дискусії, імітаційні вправи
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія безпеки та розвитку особистості
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	4 осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач Василець Ольга Іванівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з політології, соціології, філософії, історії, правничих студій, психології, конфліктології, основ демографії, теорій модернізації, нормативних освітніх компонентів циклу загальної підготовки.
Що буде вивчатися	– Особливості процесів соціалізації індивідуума у сучасних умовах. Віртуальність референтних груп. Безпека vs розвиток – Проблеми індивідуації у масовому суспільстві, гедонізм проти пошуку мети, суперечливий характер взаємозв'язків між стратегією і тактиками життєздійснення – зміни у ціннісному світі сучасної людини, питання її ідентичності, прогнози щодо соціальної поведінки людини у різних спільнотах. – Безпека у світі різноякісних трансформацій, стрес-рівновага та спроможність до дії, як і утримання від неї – Взаємовпливи раціонального та емоціонального вимірів інтелектуального розвитку, адаптивних та перетворювальних здатностей особи – Ресурсна парадигма у розгляді сучасних форматів існування людського, соціального та культурного капіталів.
Чому це цікаво/треба вивчати	При відсутності реальної суб'єктності як здатності до конструктивної відповіді за зроблений вибір, за усвідомленість власних інтересів, і окрема особистість, і групи різного масштабу функціонування, і держава на загал, потрапляють до пастки «розвитку недорозвитку», мають інерцію віктимних поведінкових опцій. Формування власної громадянської позиції, уміння поєднати преференції раціонального та емоційного способу досягнення інформації стає запорукою для можливостей подальшого особистого та професійного розвитку.
Чому можна навчитися (результати)	Практиці системного критичного мислення, рефлексії щодо причин та наслідків зроблених виборів. Співставленню стратегії і тактики життєдіяльності як суперечливої єдності збереження та змін, уміння

навчання)	задовольняти різноякісні та різнорівневі потреби, залучаючи широкий спектр ресурсів і створюючи можливості власноруч. Формування стану дорослості як відповідальності і суб'єктності як безпеки.
к можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Набути адаптивних і, водночас перетворювальних здатностей по відношенню до різних форматів розвитку різних спільнот у сучасному світі глобальних взаємовизначень. Практикувати інтроспекцію у самопізнанні, створювати системний баланс між індивідуацією як самореалізацією та соціалізацією як критичним засвоєнням культурних, політико- економічних здобутків загалу. Мати змогу використовувати ресурси світу інформаційних технологій для розвитку, утримувати безпечність життєвих практик не припускаючись стагнації. Усвідомлювати зв'язок власного дискурсу із науковими традиціями та здобутками інтелектуалів інших країн та часів.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Електоральні процеси та конфлікти
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / весняний	2 / весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старий викладач, к.політ.н, Якубін Олексій Леонідович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з політології, соціології, правознавства та державного управління
Що буде вивчатися	– Вибори як механізм представницької демократії. – Динаміка електоральних процесів в українській та зарубіжній практиці. – Конфлікти, що виникають під час виборчих кампаній та рівень конфліктогенності суспільства у цей період. – Типи виборчих систем і політичні наслідки їх застосування. – Специфіка президентських, парламентських та місцевих електоральних кампаній. – Основи розробки виборчої стратегії, формування політичного іміджу, агітаційної роботи з електоратом, взаємодії кандидатів з медіа. – Сучасні тренди політичних процесів та їх трансформація в інформаційному суспільстві.
Чому це цікаво/треба вивчати	Україна за роки Незалежності має надзвичайно великий досвід електоральних процесів через ряд позачергових виборчих кампаній, що значно інтенсифікує рівень політизації суспільства. Кожен громадянин України, по досягненню 18 років, має право віддати свій голос за кандидата чи партію, щоб зробити свій вибір свідомо та прагматично потрібно знати і аналізувати сутність електоральних процесів. З фахової точки зору, є

	можливість співставити українські і зарубіжні реалії щодо організації виборів, а також детально дослідити кейси вітчизняних політичних процесів у період Незалежності .
Чому можна навчитися (результати навчання)	Практичним навичкам системного аналізу електоральних процесів, основам побудови оптимальної виборчої стратегії та організації роботи перевиборчих штабів різного рівня, залученню медіа в електоральних процесах, оцінці ефективності політичних технологій, що використовуються у виборчому процесі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти зможуть аналізувати поточні події у період виборчої кампанії на предмет відповідності демократичним стандартам; досліджувати програми кандидатів чи політичних партій крізь призму наукових інтересів та залежно від поставлених завдань роботодавцем; оцінювати причини, динаміку і наслідки конфліктних ситуацій у період виборчого процесу; моделювати варіанти передвиборчих стратегій; брати участь у розбудові партійних осередків; розробляти пропозиції щодо формування іміджів політиків; ініціювати громадські ініціативи щодо прозорості електоральних процесів; врегульовувати конфліктні ситуації, які виникають у виборчий період.
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Конфлікт на Донбасі: причини, наслідки, шляхи вирішення
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/ семестр	4, весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Доцент, к.соц.н, Єнін Максим Наїмович
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з теорії та історії врегулювання конфліктів
Що буде вивчатися	– Специфіка Донбасу як регіональної спільноти – Історичні особливості формування етнічної структури Донбасу – Особливості формування регіональної еліти Донбасу – Причини української політичної кризи 2013-2014 рр. та розгортання конфлікту на Донбасі – Геополітичні аспекти конфлікту на Донбасі – Особливості концепту гібридної війни – Домінуючі дискурси гібридної війни на Донбасі – Технології ведення гібридної війни – Інформаційні війни – Політичний та академічний дискурс щодо перспектив врегулювання конфлікту на Донбасі
Чому це	Конфлікт на Сході України, за оцінками ООН, є одним з самих драматичних

цікаво/треба вивчати	в Європі з часів Другої світової війни. Вивчення конфлікту на Донбасі є дуже цікавим та корисним дослідницьким кейсом для соціологічної освіти в галузі врегулювання конфліктів та медіації, актуальним з огляду на перспективи захисту, збереження та відновлення територіальної цілісності української держави.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Практичним навичкам аналізу регіонального конфлікту через огляд соціологічних досліджень в царині причин, наслідків та перспектив вирішення конфлікту на Донбасі, розробляти власні рефлексії щодо геополітичних та внутрішньополітичних аспектів конфлікту, узагальнювати висновки щодо тенденцій і процесів на окупованих територіях у військовій, економічній, енергетичній, політико-інформаційній та екологічній сферах.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Студенти зможуть досліджувати поточний регіональний конфлікт на Донбасі у порівняльно-історичній ретроспективі, вирізняти його особливості серед інших збройних конфліктів в Європі, оцінювати причини на суспільні наслідки політичних та академічних дискурсів, що точаться навколо нього. Дані компетентності можуть бути корисними у роботі в міжнародних правозахисних, гуманітарних організаціях, фондах, політичних партіях тощо.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій, презентації лекцій та практичних занять.
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи, презентації).
Семестровий контроль	Екзамен
Дисципліна	Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	4 весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Викладач	Доцент, к.соц.н, Пиголенко Ігор Вікторович
Кафедра	Соціології ФСП
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та/або з основ менеджменту
Що буде вивчатися	– Моніторинг та особливості його проведення. – Формування індикаторів, їх роль та значення в процесі моніторингу. – Збір даних, необхідних для оцінювання програм та проектів. – Теорія змін та її основні складові. – Основні підходи до оцінювання. – Розробка технічного завдання на проведення оцінювання. – Аналіз та інтерпретація даних в оцінюванні. – Використання моніторингу та оцінювання.
Чому це цікаво/треба вивчати	Щоб зрозуміти особливості проведення моніторингу та оцінювання в соціальних програмах та проектах.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– Знання основних понять та визначень у сфері моніторингу і оцінки. – Знання особливостей проведення моніторингу та оцінки. – Знання з формування індикаторів, їх ролі та значення в процесі моніторингу.

	– Знання та аналіз даних необхідних для оцінювання програм та проектів. – Знання теорії змін та її основних складових. – Вміння розробляти технічне завдання на проведення оцінювання. – Знання основних вимог до кваліфікації фахівця з оцінювання. – Знання методів збору та використання інформації. – Знання з аналізу та інтерпретації даних в оцінюванні. – Знання особливостей проведення моніторингу та оцінювання в соціальних програмах та проектах.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– Застосовувати основні підходи до проведення моніторингу та оцінювання соціальних програм та проектів. – Аналізувати набори даних, здійснювати триангуляцію. – Знати засади успішного використання моніторингу та оцінювання при реалізації програм/проектів. – Здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію даних. – Здійснювати моніторинг та оцінювання соціальних програм та проектів.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, навчальний посібник.
Форма проведення занять	Лекції, семінари, дискусії, імітаційні вправи
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія девіантної поведінки
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс	3 / весняний
Обсяг	4 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Українська
Викладач	Доцент, к.соц.н, Єнін Максим Наїмович
Кафедра	Соціології ФСП
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з історії соціології, загальної соціології
Що буде вивчатися	Рольова поведінка і девіація (тюремний експеримент в Стенфорді: хід та основні результати) Теорії девіантної поведінки. Наукові напрямки вивчення девіації Вивчення окремих типів девіантної поведінки: емпіричні дослідження та профілактичні програми Наркотизм як соціальне явище сучасності Алкоголізм як форма девіантної поведінки Проституція як форма девіантної поведінки Суїцидальна поведінка: соціальні та позасоціальні чинники Злочинність як девіантна поведінка Агресія як соціальне явище Крос-культурні дослідження сексуальних меншин
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення девіацій – одне з найбільш цікавих та захоплюючих напрямків соціології. Проведення аналізу соціальних девіацій, розкриття змісту та причин основних проявів девіантної поведінки в сучасному суспільстві, виявлення засобів протидії соціальним відхиленням може бути корисним

	студентам, які планують робити професійну кар'єру в благодійних фондах, громадських організаціях, державних установах по роботі з групами людей з соціальними відхиленнями, службах зв'язків з громадськістю в силових структурах
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналітичним навичкам збору та аналізу соціальних передумов девіантної поведінки. На прикладі проведених соціологічних досліджень у сфері соціальних девіацій розробляти власний дослідницький інструментарій зі збору інформації, аналізувати застосування різноманітних програм профілактики найбільш поширених форм девіантної поведінки
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Самостійно проводити соціологічні дослідження у сфері вивчення девіацій, використовувати знання з різних соціологічних теорій девіантної поведінки для написання аналітичних звітів
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО, навчальні посібники, статті.
Форма проведення занять	Лекції, семінари, дискусії
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія конфлікту поколінь в умовах прискорення технологічних змін
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / семестр	3 / весняний
Обсяг	4 кредита ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач Василець Ольга Іванівна
Вимоги до початку вивчення	Знання з загальної соціології та історії соціології, соціології цінностей, соціології безпеки та розвитку особистості, соціології молоді, соціології сім'ї
Що буде вивчатися	– проблема конфлікту поколінь як невід'ємна частина історії людства, як джерело культурного розвитку. Соціологічний контекст, сучасні особливості – пошуки можливостей солідарної взаємодії як запорука формування довіри в суспільстві – конфлікт поколінь як конфлікт цінностей – необхідність вийти за рамки стереотипів та опозицій – людина – істота предметна. Питання нашого технічного й технологічного оточення як комунікаційна проблема
Чому це цікаво/треба вивчати	Для будь якої активності ми потребуємо базової безпеки, аби рухатися від приписів до досягнень. Вона формується розумінням того, де наше коріння, звідки ми є. Історія країни, родини та власний досвід знаходяться у суперечливій системі взаємообумовленостей. Це потребує критичного мислення і здатності вийти за межі стереотипів та усвідомлення як неминучості ідеологічних форматів у представленні будь-якої інформації,

	так і необхідності особистісної відповідальності за якість у їх сприйнятті.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Здатність проектувати власне майбутнє є цінним надбанням соціологічної освіти. Для цього потрібно не боятися старості. Вона неминуха фізіологічно, але соціальна, економічна, культурна якість старіння, що починається відразу за нашим народженням – підлягає корекції. Навчитися виваженості у побудові конструктивних стратегій можливо завдяки науковій рефлексії (на протипагу побутовій рефлексивності) щодо досвіду наших (у широкому розумінні слова) батьків. Технологічні новації не відмінюють необхідності відповіді на «вічні питання» людської екзистенції, але стануть вони помічниками, що об'єднують у пошуках цих відповідей різні покоління, чи навпроти – будуть джерелом відчуження та взаємних образ, площиною деструктивних конфліктів, залежить від наших умінь працювати із соціально-культурним репертуаром своєї поведінки.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Студенти зможуть використовувати інформаційні, зокрема, технології для гуманізації соціальних взаємин, для збагачення власного життя досвідом інших. Сформовані комунікативні компетенції стануть в пригоді для практичної діяльності у будь-якому колективі, родині, участі в дослідницьких програмах, проведенні фокус-груп та опитувань, як і здатності до формування релевантних інтерпретацій отриманої інформації. Набуті знання та уміння є необхідними при здійсненні будь-якої управлінської діяльності: від побудови і реалізації політичних програм до самоменджменту власної долі.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО, електронний конспект лекцій
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Друга хвиля глобалізації: конфлікти внутрішньоособистісні та міжособистісні – соціологічні контексти.
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс/семестр	4 осінній
Викладач	Старший викладач Василець Ольга Іванівна
Обсяг	4 кредита ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання з загальної соціології та історії соціології, оцінологія інновацій та конфлікту, соціології цінностей, соціології безпеки та розвитку особистості.
Що буде вивчатися	- особливості сучасних процесів соціалізації та індивідуалізації - поняття норми у міжкультурному просторі взаємодій - принципів і толерантність як питання стабільності розвитку особистості - раціональний та емоційний інтелект соціального актора - зростання без розвитку – шлях до стагнації

	- дії та бездіяльність у легітимізації влади глобальних і локальних структур та об'єднань
Чому це цікаво/треба вивчати	В сучасних умовах змішаної ідентичності між групові конфлікти усе більше стають виразниками конфліктів між лідерами, або «сірими кардиналами», певних спільнот. Такі міжособистісні конфлікти мають більший руйнівний потенціал, аніж конфлікти інституційного штибу, бо відрізняються більшою емоційною напругою. Перебування освітянської сфери у системній кризі, що притаманне усьому світовому співтовариству і, водночас, вимоги до особистості, що зросли і кількісно, і якісно, формують простір соціально-культурного, психологічного дискомфорту, що суттєвим чином впливає на поведінку людини як громадянина, спеціаліста, виробника та споживача. Як поєднати різні вектори само здійснення, як «чужому навчатись, і свого не цуратись», як бачити загальнолюдські засади у світовідношенні різних акторів соціальної взаємодії – такі питання будуть вивчатися у цьому курсі.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Конструктивно взаємодіяти з іншим та іншими можна тоді, коли, прагнучи до самовираження, людина не боїться самопізнання. Спираючись на цінності груп вищої, за наявне оточення референтності, можна і потрібно переформатовувати і свої безпосередні приналежності. Бути патріотом і громадянином світу – протиріччя діалектичне, і виступає джерелом формування низки компетентностей потрібних нашому сучаснику.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Більшість стейкхолдерів, роботодавців студентства, їх майбутні колеги – можуть мати різне громадянство, різні культурні особливості. Не переносити на процеси взаємодії невирішені внутрішні конфлікти, а навпаки, зростати, набувати автономії та суб'єктності у виробничих комунікаціях та дозвіллі – ось як можна користуватися набутими під час вивчення цього курсу знаннями та вміннями.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціальна справедливість та проблема ресурсної нерівності
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / семестр	3 / весняний
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач Василюк Ольга Іванівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з загальної соціології та історії соціології, демографії, соціології модернізації та суспільного розвитку
Що буде вивчатися	- проблеми визначення соціальної справедливості: від Платона до Дж.Ролза - суб'єктивне і об'єктивне у розгортанні справедливості як

	практичного феномену повсякденних взаємодій - ресурсний підхід: від досвіду тисячоліть до сучасних інтерпретацій - капіталізація і відчуження – особливості соціального буття людських якостей та потенціалу - взаємини країн, держав, спільнот і корпорацій – конкуренція за ресурси і обмін ними.
Чому це цікаво/треба вивчати	Проблема справедливості є питанням і нашої вмотивованості на якісну працю, і налаштованість на законослухняну поведінку. Вона визначає можливості стабільного розвитку і особистості, і спільноти, і суспільств – аж до сфери конструктивних міжнародних взаємодій. Ця проблема загострюється в умовах дефіциту ресурсів, що має тенденцію до підсилення. За яких умов людина, як головний ресурс історичного розвитку, зможе конвертувати свої можливості в здатність розв'язати проблему цього дефіциту у гуманістично виправданий спосіб? Зберігаючи свободи, визнаючи обмеження, інтегруючи ноосферну відповідальність за дії як імператив сучасного існування і можливості майбутнього.
Чому можна навчитися (результати навчання)	В фокусі вивчення буде знаходитися можливість практичного втілення етики загальнолюдських цінностей в умовах розколотості людства через нерівномірний поділ різних природних ресурсів. Геополітичні конфлікти розгортаються і підсилюються конфліктами економічними, соціальними. Без налагодження перемовин щодо компромісного використання справедливості як соціального конструкту, перегляду ресурсів та ставлення до них з точки зору сучасних технологій – системна криза сучасних суспільств буде поглиблюватися, а шанси на доброякісне життя і окремих країн, і громадян, і усього глобалізованого світу – невпинно зменшуватися.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Набуті знання та вміння студенти зможуть використовувати як для свідомого використання власного особистісного ресурсу, підвищуючи свою фахову кваліфікованість, так і збагачуючи спроможність формувати і формулювати програми розвитку осередків своєї робочої активності у глобальному конкурентному світі. Ресурсна парадигма є універсальною, як і цінність справедливості. Розвивати навички плідно працювати із ними – цей шанс студенти отримують під час вивчення даного курсу. Ці компетентності будуть корисними в дослідницьких, маркетингових компаніях, в державному секторі, сфері громадських і міжнародних організацій, політичних та медійних проектах тощо.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програма дисципліни, Силабус, РСО
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Соціологія цінностей
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)
Курс / семестр	3 / осінній
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП

Викладач	Старший викладач Василець Ольга Іванівна
Вимоги до початку вивчення	Базові знання з політології, соціології, філософії, історії, правничих студій, психології, конфліктології, основ демографії, теорій модернізації, нормативних освітніх компонентів циклу загальної підготовки.
Що буде вивчатися	- ціннісний (соціологічний і міждисциплінарний) підхід при аналізі складних соціальних явищ і процесів; - соціальні чинники, що впливають на процес формування та функціонування цінностей в перехідному суспільстві; - соціальні причини та пояснювати соціальні наслідки у дисфункціях мотивуючого потенціалу соціальних цінностей. - здобутки основних положень теорії та практики сучасних принципів та інструментів оцінки і вимірювання ціннісного світовідношення особи та групи; - зміни у ціннісному світі сучасної людини, питання її ідентичності, прогнози щодо соціальної поведінки людини у різних спільнотах
Чому це цікаво/треба вивчати	Ціннісно-нормативне регулювання соціальних відносин виступає найважливішим чинником функціонування будь-якої соціальної групи, спільноти, колективу, соціальної системи. Не менш важливим є ціннісний чинник в структурі окремої особистості, де він виступає базовим елементом соціальної дії й інтерсуб'єктивності життєдіяльності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	В фокусі вивчення буде знаходитися можливість практичного втілення етики загальнолюдських цінностей в умовах розколотості людства через нерівномірний поділ різних природних ресурсів. Геополітичні конфлікти розгортаються і підсилюються конфліктами економічними, соціальними. Без налагодження перемовин щодо компромісного використання справедливості як соціального конструкту, перегляду ресурсів та ставлення до них з точки зору сучасних технологій – системна криза сучасних суспільств буде поглиблюватися, а шанси на доброякісне життя і окремих країн, і громадян, і усього глобалізованого світу – невпинно зменшуватися.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	При онтологічній неможливості свободи вибору людина і суспільство знаходяться у дистресовому стані, а аномія підсилюється турбулентністю соціальних практик. Оволодіння знаннями пропонованого курсу дозволяє працювати із принциповою недосконалістю правничих устроїв та положень, зберігаючи історичний оптимізм як творчу мотивацію, разом із критичним ставленням до табуованості, притаманним відкритим суспільствам, та одночасною повагою до закону.
Інформаційне забезпечення	Навчальна програми дисципліни, Силабус, РСО
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Дисципліна	Світова політика і міжнародні відносини
Рівень ВО	Перший (бакалаврський)

Курс	3
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладач	Старший викладач, к.політ.н, Якубін Олександр Леонідович
Вимоги до початку вивчення	Базові уявлення про політику та суспільство
Що буде вивчатися	– Зміст поняття та практики, напрямки міжнародних відносин – Джерела сучасних міжнародних відносин та ключові школи їх дослідження – Міжнародна архітектура безпеки та походження війн – Світова політика зараз – Майбутня архітектура безпеки і місце України в ній
Чому це цікаво/треба вивчати	Знання про міжнародні відносини, світову політику – це не просто ще одне знання, а надважливий компонент діяльності у сучасному світі. Складно уявити сучасну людину, яка б не відчувала на собі їх вплив. В центрі уваги міжнародних відносин – мир, війни та ключові причини та фактори їх виникнення. І технології досягнення більш безпечного світу.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Розумінню того як влаштовані зв'язки між державами, транснаціональними корпораціями та міжнародними організаціями- такими як ООН, НАТО чи ЄС. Також вміння досліджувати ці міжнародні зв'язки та інститути.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Розуміння міжнародних відносин і ключових сил, які їх замовляють- це має прямий зв'язок з покращенням усвідомленої участі у всіх цих процесах. З огляду на процеси інтернаціоналізації та нашої більшої інтеграції до міжнародних структур, таких як ЄС чи НАТО. Дані компетентності можуть бути корисними у роботі в дослідницькому секторі, в університетах, аналітичних центрах, міжнародних організаціях, технологічних компаніях тощо.
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни, РСО, електронний конспект лекцій
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття (дискусії, публічні виступи).
Семестровий контроль	Залік

Паблік рілейшнз та кризові комунікації

Курс, семестр	4 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Мова викладання	Українська

Кафедра	Соціології
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	Доцент, к.філос.н. Пиголенко Ігор Вікторович
Вимоги до початку вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Базові знання з загальної соціології
Що буде вивчатися	– особливості організації діяльності PR-служб в органах влади, політичних і громадських організаціях, військових і силових структурах, комерційних організаціях, а також здійснення незалежної PR-консалтингової діяльності; – підготовки презентації та проведення комунікаційних заходів; – оцінки ефективності PR-кампаній; – надання науково обґрунтованих способів здійснення антикризових комунікацій.
Чому це цікаво/треба вивчати	Проходження курсу дасть можливість зрозуміти, яким чином організована робота PR-служб як структурних одиниць організацій, структуру та особливості роботи PR-консалтингу та здійснення антикризових комунікацій.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– знання щодо становлення та особливостей паблік рілейшнз як професійної діяльності; – знання та практичні навички, якими повинен володіти фахівець з паблік рілейшнз; – соціально-психологічні основи управління громадською думкою та здійснення антикризових комунікацій; – особливостям здійснення зовнішньої та внутрішньої комунікації.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	– володіти особливістю організаційної і функціональної структури служби зв'язків з громадськістю в органах влади, політичних і громадських організаціях, державних установах, комерційних організаціях, військових і силових структурах, а також PR-консалтингової структури; – володіти технікою конструювання новин і форм подачі інформаційних матеріалів; – навички організації і проведення комунікативних заходів (прес-конференція, брифінг, конференція, презентація, круглий стіл); – навички складання інформаційних матеріалів: прес-реліз, матеріал для публікації в пресі, медіа карта, медіа-пакет, вітання.
Заняття	Лекції та семінарські
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни (силабуси), РСО, навчальні посібники, монографії.
Поточний контроль	Модульна контрольна робота, відповіді на семінарських заняттях
Семестровий контроль	Залік

Соціологія рекламної та PR-діяльності

Курс, семестр	4 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	Коломієць Тетяна Володимирівна, к.філос.н., доцентка кафедри соціології факультету соціології і права
Вимоги до початку вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Основи знань з соціології

Що буде вивчатися	-Становлення та генеза реклами та PR-діяльності як соціальних феноменів. - Соціально-психологічні чинники сприйняття рекламної інформації. - Масове суспільство і масова свідомість як об'єкт реклами і PR – діяльності. - Гендерний аспект реклами. -Ефективність рекламної та PR-діяльності. - Політична реклама та PR у сучасному українському суспільстві. - Медіація як інструмент внутрішньої PR-комунікації. - Соціологічні методи дослідження у рекламній та PR-діяльності.
Чому це цікаво/треба вивчати	Сьогодні рекламна і PR-діяльність є одним з найпотужніших засобів впливу на масову свідомість і суспільні процеси. В таких умовах реклама постійно виходить за рамки комерційних інтересів і нав'язує споживачам систему певних стандартів, точку відліку життєвих цінностей, світоглядних ідей і уявлень.
Чому можна навчитися (результати навчання)	-Визначенню історичних етапів та теоретичних підходів до соціологічного дослідження рекламної та PR-діяльності; -соціально-психологічним основам управління громадською думкою; -особливостям здійснення зовнішньої та внутрішньої комунікації в організації; -методики організації ефективної рекламної та PR-діяльності;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	-здійснювати планування та координацію робіт з проведення рекламних, PR- кампаній; – навички організації і проведення комунікативних заходів (прес-конференція, брифінг, конференція, презентація, круглий стіл); – навички складання інформаційних матеріалів: прес-реліз, матеріал для публікації в пресі, медіа карта;
Заняття	Лекції та семінарські
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни (силабуси), РСО, навчальні посібники, монографії.
Поточний контроль	Модульна контрольна робота, відповіді на семінарських заняттях
Семестровий контроль	Залік

Ненасильницьке спілкування: міждисциплінарний підхід і реальна конфліктність	
Курс, семестр	4 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	Лектор: викладач, Василюк Ольга Іванівна, +38063 872261938, +38 098 42 946 73 ovasylec@gmail.com семінарські заняття: старший викладач, Казьмірова Оксана Миколаївна, oksana.kazmirova@ukr.net
Вимоги до початку	Дана дисципліна належить до вибіркової, викладається на

вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	третьому курсі і передбачає обізнаність щодо головних питань теорії та історії врегулювання конфліктів, соціології медіа та громадської думки, конфлікту поколінь в умовах прискорення технологічних змін, проблем соціальної ідентичності та конфліктів у модерному соціумі, тощо. Набуті в процесі вивчення цього курсу знання та уміння стають логічним підґрунтям для ефективної участі у подальшому навчальному процесі.
Що буде вивчатися	Процеси спілкування та комунікації в їх історичному минулому, сьогоденні та проєкціях на майбутнє. Можливості переспрямування агресії, формування довіри як умови вигрешної взаємодії для усіх учасників. Насилля та миролюбство як складові різних видів та способів соціального впливу. Соціологічна обумовленість психоемоційних станів, або «у кожного своя історія, відтак – своя реальність». Емпатія та принцип Матвія у повсякденній практиці. Чи можливі колективні пошуки смислу? Колективна відповідальність? Чи насправді добро повинно мати кулаки і чи (як) можна бути примусово миролюбним ?
Чому це цікаво/треба вивчати	Свобода мати, починається зі свободи діяти відповідально. Для цього потрібно бути суб'єктом, мати суверенітет. Але наше життя у спільноті починається з об'єктності. Залежності. Жити без заздрощів, бути вдячним – навчитися такої соціальної та психологічної гігієні можливо під час занять даного курсу. Світ реальний та віртуальний сповнені випробувань і конфліктів Як їх використовувати для формування власної незалежності і уміння насолоджуватися близькістю з іншими водночас? Насилля – рудимент від минулого, чи постійна риса будь-якої соціальної спільноти? Макросоціологічний підхід дозволяє бачити динаміку, а формуючи стратегію, набуваєш душевної рівноваги та ясного розуму як практик. Розуміння звільняє від роздратованості, конструктивна (плідна) комунікація – це ненасильницьке спілкування. Потрібно своєчасно діагностувати ситуації та особистостей плідність для яких – це ефективність провокації, ескаляція конфлікту і власний психологічний та матеріальний вигреш за рахунок інших. Коли це зрозумієш, і відпрацюєш на практичних заняттях шляхом вправ, то роздратованість поступається місцем здатності до аналізу та синтезу, налаштованості на перемовини і досягнення консенсусу
Чому можна навчитися (результати навчання)	Розумінню власних потреб і цінностей, умінню чути і відчувати себе та інших, розширювати обрії спроможностей у комунікації вільній, спокійній, ненасильницькій і саме тому – результативній. Її ефективність має своє втілення у співпраці віднаходження (творення) смислів, уміння використовувати потенціал конфлікту для миробудівництва на різних рівнях соціального (індивідуального як соціального в тому числі) буття. Практикувати щирість, відвертість, безстрашність та толерантність у професійному та приватному життю. Відповідальність перед собою, близькими, країною

	передбачає набуття компетенцій та вмінь асертивності, самоствердження без нахабства, налаштованості на якісну комунікацію та відповідну критичність і догляд за поведінковими практиками, у яких домінуючими повинні бути принципи ННС.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Підтримувати себе і колег, клієнтів у гарній комунікативній формі. Проводити плідні перемовини. Креслити індикативні плани сталого розвитку (себе як особи, своєї команди, спільноти) з відкритістю до критики та стійкістю щодо невинуватених інвазій.
Заняття	Лекції та семінарські
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни (силабуси), РСО, навчальні посібники, монографії.
Поточний контроль	Модульна контрольна робота, відповіді на семінарських заняттях
Семестровий контроль	Залік

Глибинні інтерв'ю та фокус-групи у соціологічних дослідженнях конфліктів

Курс, семестр	3 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Мова викладання	Українська
Кафедра	Соціології ФСП
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	Доц. Єнін М.Н.
Вимоги до початку вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Наявність базових знань про методи та методологію соціологічних досліджень
Що буде вивчатися	Сутність, пізнавальні можливості глибинних інтерв'ю та фокус-груп, особливості організації підготовчого та польового етапів їх проведення
Чому це цікаво/треба вивчати	Якісні методи дослідження активно використовуються в соціологічних, маркетингових, політологічних, психологічних та педагогічних дослідженнях. Якісну стратегію зазвичай застосовують у тих випадках, коли важливо виявити різноманіття явища або докладно його охарактеризувати. Ці методи відповідають мікросоціологічному напрямку в соціології, так як служать для вивчення соціальних проблем з точки зору індивідуального, приватного. Об'єктом дослідження є окремі індивіди або вузьке співтовариство індивідів з їх специфічними соціальними характеристиками
Чому можна навчитися (результати навчання)	На навчальних заняттях студенти набувають та відпрацьовують практичні навички роботи над власними дослідницькими проектами у невеликих міні командах (по 2-3

	особи) на всіх етапах якісного соціологічного дослідження: написання програми, проведення глибинного інтерв'ю та фокус-груп, аналіз та підготовка звіту. Викладач та студенти оцінюватимуть як власні дослідницькі проекти, так і ті, що будуть готуватись іншими командами, будучи залученими у процес спостереження та експертизи відповідно до отриманих на лекційних заняттях теоретичних знань
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Використання глибинного інтерв'ю та фокус-групи в дослідницькій практиці дозволить мати детальніші уявлення про відношення індивідів та соціальних груп до предмету дослідження, поглядах, досвіду, звичках, мотивації (наприклад, здійснення покупок, вибору політичної партії тощо), виявити відмінності в розумінні тих чи інших проблем, подій, випадків, соціальних явищ. Це допоможе краще спланувати бізнес-проект або рекламну стратегію, зробити привабливішою політичну кампанію, підготувати науковий проект тощо.
Заняття	Лекції та семінарські
Інформаційне забезпечення	Навчальна та робоча програми дисципліни (силабуси), РСО, навчальні посібники, монографії.
Індивідуальні семестрові завдання	Розробка інструментарію глибинного інтерв'ю та фокус-групи. Проведення глибинного інтерв'ю та фокус-групи. Аналіз матеріалів глибинного інтерв'ю та фокус-групи. Написання звіту за результатами досліджень.
Поточний контроль	Модульна контрольна робота, відповіді на семінарських заняттях
Семестровий контроль	Залік

Discipline	Contemporary Sociological Theories
Level of Higher Education	Second (Master's)
Course / Year of Education	4
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Sociology Department, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Professor, doctor of sociological sciences Pavlo Fedorchenko-Kutuev
Prerequisites	Knowledge of classical and modern sociological theories, social theories of modernity and modernization
Issues to be covered within the course / What will be studied	– Major research programs within contemporary sociological discourse; – Methodological assumptions of contemporary sociological theories; – Typology of strands within contemporary sociological theories; – The links between contemporary sociological theories and other levels of sociological discourse as well as other social science disciplines (political science, political economy).; – Contemporary sociological theories and their applications in modern society.
Why should it be studied / Why is it interesting?	One of the greatest social thinkers John Maynard Keynes once remarked that it's incredible how we are guided by outmoded ideas of thinkers who are not even with us. Thus, it's very important to have a firm understanding of

	contemporary theorizing in sociology which often shapes our perception and actions in the modern world.
Learning outcomes	Knowledge of – The major strands in contemporary sociological theorizing; – The fundamental knowledge of the structure of contemporary sociological theories; – Relationship between sociological discourse and policy making in the realm of development and modernization; – Modernity as the major issue of contemporary sociological theorizing. Skills – To make use of the theoretical knowledge to analyze societal dynamics caused by radical social changes; – To assess the validity of existing scientific research programs within contemporary sociological discourse; – To identify and analyze conflicts within major spheres of modernity, that of capitalist economy and nation state; Experience – Group discussions on major conflicts of the modernity; – Analysis of major scientific programs in contemporary sociological theorizing and presenting results of these inquiries; – Application of the major concepts of the contemporary sociological theorizing to the analysis of the practical policy-making.
Competences and their practical use	Students will develop the ability to identify and make use of major strands in contemporary sociological theorizing to analyze the most pressing issues and conflicts of the modern society.
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, moodle.
Forms of classes	Lections, seminars, discussions
Final semester control	Exam